

נציבות שירות המדינה

הודעות

י"ג באלול התשנ"ז (15.9.1997)

הודעה מס' נז/34

מתן התחייבות בעניין תנאי עבודה תוך חריגה מסמכות - רענון

1. לאחרונה התעוררו מספר מקרים בהם הוגשו תביעות של עובדים נגד המדינה, תוך הסתמכות על התחייבויות בעניין תנאי עבודה, שניתנו על-ידי בעלי תפקידים שונים, בניגוד להוראות החוק והתקשי"ר, תוך חריגה מסמכות.
2. לנוכח חומרת התופעה, מוסבת תשומת הלב להשלכות של מתן התחייבויות מסוג זה.
3. להלן הוראות החוק והתקשי"ר בנושא:
א. על פי פרק ה' לחוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985, ובפרט סעיף 34 בו, התחייבות בעלת משמעות תקציבית של עובד מדינה הנעשית בחריגה מסמכות מהווה עבירת משמעת של אותו עובד.
- ב. בפרק 05.13 לתקשי"ר נקבע כדלקמן:
"05.131 -
לא יתחייבו הממונים על העובדים ולא יבטיחו דבר בקשר לנושאים הנתונים לפי התקשי"ר לסמכות נציב שירות המדינה, הממונה על השכר והסכמי עבודה במשרד האוצר, נציבות שירות המדינה, האחראי או בעל תפקיד אחר.
05.132
ניתנה התחייבות או הבטחה בהפרה לאמור בפסקה 05.131, תהיה ההתחייבות או ההבטחה נטולת תוקף."
(תשומת הלב מופנית לשאר הוראות פרק 05.13 לתקשי"ר)
- ג. הוראה ברוח זו נקבעה בהנחיית היועץ המשפטי לממשלה מס' 21.587 מיום 15.8.85:
"הבטחה או התחייבות בלתי מוסמכת של שר, מנהל כללי או חבר הנהלה אחר של המשרד, אין לה תוקף מחייב, ויש בה כדי להטעות את העובדים ולשבש את מערכת יחסי העבודה הראויים בשירות המדינה."
- ד. על פי פסיקת בית המשפט העליון ובית הדין הארצי לעבודה, הנהלת יחידה בשירות המדינה או ממונה על עובד אינם רשאים לשנות בהבטחה חד צדדית הוראות התקשי"ר. כן נקבע כי האינטרס הציבורי לבטל הסדרים הנוגדים סדרי עבודה תקינים גובר על היסוד החוזי של הסדר הנובע באופן חד צדדי.
4. התחייבות בעניין תנאי עבודה, הניתנת בניגוד להוראות התקפות ותוך חריגה מסמכות, עשויה לסבך את הנותן ואת המקבל בעבירת משמעת ולגרום לעובד שקיבלה - להסתמך לשווא על הבטחה שאיננה תקפה.
5. על האחראי במשרד וביחידת הסמך להביא לידיעת כל העובדים, כי יש להימנע מגיבוש הסדרים החורגים מן הכללים וההוראות המחייבים בכל עניין ותחום. במקרים של ספק, מן הראוי להיעזר ביועץ משפטי וכן ביועץ של הגורם המתאים בנציבות שירות המדינה.

שמואל הולנדר
נציב שירות המדינה